

2009年4月18日
ユーラシア研究所講演

飲み込まれない辺境
『グルジア問題』
を考える

▶ 前田弘毅

▶ (大阪大学世界言語研究センター)

▶ 報告用参考資料につき著者に無断での引用はご遠慮下さい。MAEDA Hirotake(C)

-
- ▶ **グルジア**の何が**問題**か？
  - ▶ われわれの**グルジア**についての知識は？
  - ▶ ワイン、ピロスマニ、スターリン、黒海
  - ▶ **2008年夏グルジア紛争**が加わる
    - ▶ **紛争の大地**か？

豊かな自然

- ▶ 5000メートルを越える大コーカサス山脈と二つの海

▶ 報告用参考資料につき著者に無断での引用はご遠慮下さい。MAEDA Hirotake (C)

民族の多様性

コーカサスの民族分布

出典：テキサス大学図書館サイトより。
<http://www.lib.utexas.edu/maps/commonwealth/ethnocaucasus.jpg>

なお、ソ連崩壊後の混乱による住民の移動や行政単位の変化などが十分に反映できなかった部分があることを了承されたい。また、ここで示す集団名はあくまで「言語的な差異」を基準に分類したもので、「一人」といっても、民族的な集団意識には濃淡が

報告用参考資料につき著者に無断での引用はご遠慮下さい。MAEDA Hirotake (C)

クロスボーダーヒストリー = 「常識」の問い直される場

▶ 報告用参考資料につき著者に無断での引用はご遠慮下さい。MAEDA Hirotake (C)

17世紀のペルシア語写本 20世紀末にイギリスで発見 グルジア史に新たな光

この著者に無断での引用はご遠慮下さい。MAEDA Hirotake (C)

「グルジア問題」 とは具体的に？

- ▶ 1922年 ソ連への加盟の仕方をめぐって
- ▶ 1956年 スターリンの評価をめぐって
- ▶ 1978年 ブレジネフ憲法での国語条項をめぐって
- ▶ 1991年 ソ連崩壊と民族紛争
- ▶ 2008年 グルジア紛争

ロシア・グルジア関係

- ▶ 東方正教国家としての親和性
- ▶ 吸収併合一統合か征服か？
- ▶ 愛憎関係の展開と近代化
- ▶ [民族と国家間関係]

オルベリアニの手紙

1881 წელი, 16 აპრილი

იაპონელმა მეცნიერმა მოსკოვში გრიგოლ ორბელიანის ხელნაწერი აღმოაჩინა

რა უკავა

“ღმერთმან ისე გაგახაროს და გაგაბედნიეროს თქვენის სახლელელოში, როგორცა მე გახარა ჩიკა ანლაბეარის წერილში, რომლიდანაცა ესმის, რომ თქვენის გულითადის სურვილია მივლიათ შუამდგომლობა ხელნაწერის წინაშე წიგნის დაცემის თავედა წაგრძობის აღსადგენად იმ სამინდლის მდგომარეობიდან, რომელიც ახლა არის იგი ჩადღულ-დაღუპული პრიკაზის ვალს გამო. წმინდა, ოხერით, კუნსით კედება ის და შეტება ის სახლელეანი ტავადა-წაღრობა, რომელიცა ათასწინლის განმელობაში მამაცობით ებრძოდა მარტო მთელს აზიასა ქრისტეს სარწმუნოებისა და მამულის დასაცავად!” – ასე იწერება გრიგოლ ორბელიანის მიერ 1881 წლის 16 აპრილს თბილისიდან მოსკოვში მიწერილი წერილი, რომლის აღწერატი მამოწელო რუსეთის იმპერატორის კარის პინაგან საქმეთა მინისტრს, თბილისელი სომეხი დორის მელოტიცა.

წერილის შიგ, ანუ საბუთა პირი თბილისის ხელნაწერთა ინსტიტუტის საცავში ინახება. ის დანქრით არის დანერული და რამდენიმე მუნიშვნელ აქვს დათვრული. ასეთი მუნიშვნელი წინაშე

საქართველოს პრესა 2007 წლის 11

報告用参考資料につき著者に無断での引用はご遠慮下さい。MAEDA Hirotake (C)

2008年夏、何が起こったのか？

- ▶ ロシア・グルジア関係はついに戦争に発展
- ▶ グルジア・サアカシュヴィリ政権はロシアを国家独立の妨害者とみなす一方、ロシアはコーカサス秩序の防衛者を自任

高まる一方だった緊張関係

- ▶ 2月17日 コソボ独立宣言
- ▶ 3月6日 ロシアが1996年以来続いていたCISによるアブハジアへの経済制裁から脱退
- ▶ 4月2-4日 NATOブカレストサミット、ウクライナ・グルジア加盟問題が議題に
- ▶ 4月3日 ロシア大統領がアブハジアと南オセチア首脳へ返信、グルジアのNATO加盟がもたらすネガティブな影響に関する懸念を共有すると指摘
- ▶ 4月15日 国連安保理UNOMIG半年延長、グルジア主権認める一方、ロシア平和維持軍を賞賛

ロシア・グルジア関係 を考える意味

- ▶ ヨセフ・ジュガシビリ/イオセブ・ジュガシュヴィリ

/ ioseb

juRaSvili

- ▶ 辺境から帝国の中心へ
- ▶ ユーラシアの支配者へ

「飲み込まれない辺境」

- ▶ ・ロシアの自画像・戦略の揺れとの連動・ソ連期の「一般・普遍化」の強い影響 現地情勢は常に変化
- ▶ ロシアのハイブリッド性 より本源主義的たくましさ/単純さ
- ▶ 魅力の一方、現代世界の矛盾をさらけ出す

「グルジア問題」の行方

- ▶ コーカサスにおける「国民国家」建設の難しさ浮き彫りに
- ▶ 国際政治の人質化 2008年5月の国連決議
- ▶ 「国家」にしばられない多文化社会の構築の重要性 「国家」の信頼性・信頼度